

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68, Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. čk. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 2

Ljubljana, sobota, dne 3. januarja 1931

Leto II.

Fašistovska šola v službi propagande za vojno

Vsi učbeniki za ljudske šole so nabasani z agresivnim duhom - Šola ognjišče iredentistične propagande proti sosedom - Molitev za duce-ja - Čudna usoda Mussolinijevega dela o Janu Husu

Pariz, 2. januarja. p. »Le Temps« objavljajo dolgo poročilo o sedanjem intelektualnem življenju v fašistični Italiji. Med pokreti, ki se opazajo v Mussolinijevi Italiji, je posebno važna splošna smer sedanje šolske kulture in vzgoje. Fašistična šola je v tem pogledu taka, da mora obračati nase pozornost ostalih, predvsem sosednih evropskih narodov. Glavna posebnost vse nove fašistične šolske književnosti ni v tem, da je napisana vsa v duhu najskrajnejšega poveljevanja italijanstva, temveč tiči njena karakteristika v tem, da se zrcali v tej literaturi najdoslednejši agresivni in vojni duh fašizma.

V učbeniku za tretji razred osnovnih šol (str. 327) — piše »Le Temps« — se mladi, desetletni Italijani rotijo, naj se ohranijo zdrave na telesu in duhu, da bodo pripravljene, da se nekega dne, če bo zahtevala

veličina Italije, planijo k orožju in z vedrim srcem umrejo za Italijo.

Vsa zgodovina se seveda razlaga v teh knjigah s stališča »fašističnih resnic«. V isti knjigi (str. 146) se polaga učitelju v usta trditev, da je edino italijanska armada odločila o usodi zadnje velike vojne. »Otroci — pravi učitelj — dobro si morate zapomniti in za vedno, da je ravno Italija z bitko pri Vittorio Veneto dobila vojno. Ponovite!« In ves razred ponovi v zboru: »Italija je dobila svetovno vojno z zmago pri Vittorio Veneto.«

V svojem zemljepisnem učbeniku berejo učenci IV. razreda (str. 227), da je prebivalstvo Francije skoro vse francoske narodnosti; toda italijanske narodnosti je prebivalstvo departmana Nice, kajti to ozemlje je Italija odstopila Franciji kot kompenzacija za pomoč v vojni l. 1859. Prav tako je italijansko tudi prebivalstvo

Korsike. Isti učni knjigi je dodan zemljevid severne Afrike, na katerem je označeno, »pripadajo italijanski Libiji tudi Ti besti in Borku. Na strani 229. iste knjige stoji trditev, da »so Tunis oplodili Italijani.«

Zanimiva je končna molitev za »duceja«, ki se nahaja na str. 7. učbenika za peti razred in ki se glasi: »O Bog, podeljuješ vsakemu človeku pomoč v razmerju z njegovimi dolžnostmi, pomagaj z močjo Tvoje desnice Človeku, ki, pozvan po Tvoji previdnosti na krmilo naše dežele, hoče vzpostaviti njeno srečo, da bo dežela iskala in našla v Tebi uresničenje svoje usode. Amen.«

Med izvenšolskimi knjigami zaznamuje velik uspeh po vsej Italiji Mussolinijevo delo »Il mio diario di guerra« (Moj vojni dnevnik). Dasi pa ni ta knjiga nekaka novost več, ker je izšla že l. 1919, se pojav-

lja v vedno novih izdajah in ne manjka v nobeni knjižarni. Vse skrbijo poleg tega, da jo izločijo na najvidnejšem in najvrstnejšem mestu svojih izložnih oken.

V nasprotju s tem razstavljanjem omenjenega Mussolinijevega dela pa bi človek po vsej Italiji zastoj povpraševal po nekem drugem »ducejevem« delu iz prejšnjih časov. Ta spis je izšel v založbi Podrecca-Galantara in je posvečen Janu Husu kot poborniku in mučeniku svobodne misli. Mussolini povečuje v tem svojem spisu Husa ter napada cerkev. Popolnoma zamen je — piše tu »duce« — zahtevati od zgodovinarjev rimske cerkve objektivno sodbo. Na drugem mestu govori o »podkupljivosti vatikanske hierarhije« in imenuje sv. stolico lupa vaticana, lupu cruentae (vaticanska volkulja, krvoločna volkulja).

Vedno težji položaj v Julijski Krajini

Nov velik proces proti Jugoslovanom se začne 15. t. m. v Rimu - Zablembo »Jadranskega almanaha« - Vojaške priprave - Nove aretacije

Trst, 2. januarja. n. V ječi rimskega sodišča za zaščito države je še vedno mnogo Slovencev z Goriškega, ki čakajo, da pridejo pred sodišče. To bi imelo biti nadaljevanje tržaškega procesa. Obtožnica proti tem Goričanom dela velike preglavice fašističnemu vojaškemu sodišču in zato se ta proces vedno in vedno odlaga. Kakor smo sedaj doznali, se bo 15. januarja vendar začel tudi ta proces. Na čelu tožencev stoji dr. Stilič, odvetniški pripravniki iz Gorice, katerega brat je že konfiniran, in dijak Zorko Jelinič, katerega soproga z enoletnim detetom je konfinirana v Ponzi. Rimski proces bo monstre proces proti 60 obtožencem. Večini obtožencev se je posrečilo, da so ubežali v inozemstvo in nad temi bodo sodili »in contumaciam«.

Sušak, 2. januarja. k. V Gorici je izšel »Jadranski Almanah« za leta 1925.—1930

pod uredništvom dr. Bednarika, ki prinaša informativne članke o zgodovini, književnosti in umetnosti Slovencev pod fašizmom. Goriški prefekt je ta almanah zaplenil, in sicer zaradi članka o položaju slovenskih zadrug v Julijski Krajini. Razen tega je uvedena preiskava proti uredniku dr. Bednariku, ki je sicer rezervni častnik italijanske vojske. Vojaške oblasti ga obtožujejo, da je v popisu slovenskih knjig omenjal tudi nekatere baje protitalijanske knjige. Na vprašanje, katere knjige bi bile to, so odgovorili, da so to »Evangelij sv. Matevža« in »Spisi sv. Avguštinca«. Karabinerji iščejo že razširjene izvide Almanaha.

Pariz, 2. januarja. l. Lst »Le Soir« je objavil v svoji poslednji številki poročilo o težkem položaju političnih internirancev, predvsem onih, ki so jugoslovanskega pokolenja. List pravi, da bi moral ves civi-

lizirani svet posvetiti svojo pažnjo nasilju fašistovskih oblasti napram njihovim razoroženim in zaprtim nasprotnikom.

Trst, 2. januarja. v. V poslednjem času gradijo v bližnji okolici Sežane novo vojaško letališče. Ker je teren zelo kamenit, so pričeli dovažati z vseh strani zemljo, da izravnajo prostor. Poleg letališč gradijo kakih 15 velikih poslopij. Iz smodnišnice Bazovici gradijo do tega novega letališča poseben železniški tir. Tudi pod Nanosom se je pričelo živahno delo. Vojaški tehnični oddelki gradijo tam vojaške vojne utrdbe.

V večjih mestih Julijske Krajine so zaprti v poslednjih dneh 15 mladih dijakov v povprečni starosti 16—19 let. V Trstu so aretirali inž. Antona Muho. Iz Julijske Krajine izganjajo jugoslovanske državljane. Italijanskim državljanom pa odrekajo potne liste za Jugoslavijo

Angleško priznanje Nj. Vel. kralju

London, 2. januarja. AA. Novoletna številka časopisa »Near East« prinaša uvodni članek, ki razpravlja o razmerah v posameznih državah lanskega leta. Med drugim pravi glede Jugoslavije: Kralj Aleksander izvaja reforme po določenem programu. Po zaslugi novega režima, ki je presegal politično neaktivnost, se je popravilo gospodarsko stanje, so se unificirali zakoni in uredile prilike v državi.

Agonija maršala Joffrea

Pariz, 2. januarja. AA. Danes opoldne je bil izdan bilten o stanju maršala Joffrea. Njegovo stanje je stacionarno. Ugledna oseba iz Joffrove okolice je izjavila, da agonija traja lahko še ne koliko ur.

Aretacija komunističnih propagandistov v Bolgariji

Sofija, 2. januarja. AA. Policija je aretirala na železniški postaji v Plovdivu komunističnega kurirja Panajotu Paskalova. Pri sebi je imel več brošur in drugega komunističnega propagandnega materiala. Pri zaslišanju je imenoval več oseb, ki so bile tudi aretirane. Med njimi sta sofijska advokata Georgijev in Kostov. Kostov je bil svoj čas kandidat delavske stranke.

Smrt organizatorja atentata v cerkvi sv. Nedelje v Sofiji

Sofija, 2. januarja. AA. Listi poročajo, da je umrl v Berlinu bivši študent Abadžijev, organizator atentata v cerkvi sv. Nedelje. Abadžijev je bil za časa atentata študent sofijske svobodne univerze. Abadžijev je pobegnil po atentatu iz Bolgarije v Rusijo. Boljševiki so ga za njegov čin nagradili z visokim položajem v Berlinu, kjer je živel pod krivim imenom. Njegovo telo je bilo upepeljeno.

Dr. Aljehin v Beogradu

Beograd, 2. januarja. l. Nocoj ob 19. uri je prispel iz Pančeva v Beograd šahovski mojster dr. Aljehin. V pristanišču so ga sprejeli zastopniki beograjskih šahistov. Jutri si Aljehin ogleda mesto, v nedeljo pa odigra v prostorih hotela »Palace« simultanko. Radio-postaja bo poročala o rezultatih tega tekmovanja.

Benešev poset v Atenah

Praga, 2. januarja. n. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je sklenil, da bo meseca aprila posetil grško prestolnico. Ni izključeno, da poseti pri tej priliki tudi Ankaru.

Dr. Curtius ne bo predsednik zasedanja sveta DN

Berlin, 2. januarja. d. Angleški zunanji minister je na prošnjo nemškega zunanjega ministra doktorja Curtiusa, da bi z njim zamenjal predsedstvo v Društvo narodov, pritrdilno odgovoril. Nemčija je svoj predlog, kakor znano, utemeljevala s tem, da bo ena glavnih točk prihodnjega zasedanja Društva narodov nemška pritožba proti poljskim nasilnim aktom proti nemškim manjšinam. Nemški zunanji minister pa se hoče izogniti temu, da bi bil v Ženevi hkrati predsednik in tožnik.

Preiskava o bolgarski špijonazni aferi

Sofija, 2. januarja. AA. Po naročilu vojnega ministristva vojno sodišče nadaljuje preiskavo v špijonazni aferi znanega železniškega uradnika Andrejeva. Cilj preiskave je ugotoviti, ali niso v špijonazni aferi sodelovali še drugi bolgarski častniki, posebno ubiti poročnik Marinopoljski in poročnik Aleksijev. Vojno sodišče je zaslišalo do zdaj okoli 120 prič. Večina častnikov pripada sofijski in čustendilski posadki. Preiskava bo trajala še dalj časa, ker je potrebno zaslišati še okoli 130 prič.

Proglasitev londonskega sporazuma v Ameriki

Washington, 2. januarja. AA. Predsednik Hoover je objavil proglas, ki uveljavlja londonsko pomorsko pogodbo glede omejitve in znižanja pomorskega oboroževanja.

Boji v Nikaragui

Newyork, 2. januarja. AA. Po hudem boju so ameriški mornarji odbili v gorovju Nikaragve upornike.

Poljska za sodelovanje in stabilizacijo miru

Novoletna izjava predsednika republike — »Sodelovanje narodov mogoče le na podlagi spoštovanja mirovnih pogodb«

Varšava, 2. januarja. AA. Pat poroča: O priliki proslave novega leta je diplomatski zbor posetil predsednika republike Mościcki in mu čestital ter izrazil svoje želje. V imenu diplomatskega zbora je govoril eden papeški nuncij msgr. Marmaggi. Med drugim je rekel, da se mora v atmosferi miru razvijati neupogljiva volja, da se na koncu koncev zavre vojna kot instrument državne politike in da se postavi v daljno preteklost ot sredstvo, ki naj velja za prokletu. Brez varnosti in jamstva za mir ni moči de'ati pri pobijanju obeh velikih kriz,

ki tiščita svet, in sicer finančne in brezposelnostne krize.

Predsednik Mościcki je v svojem odgovoru poudaril med drugim, da Poljska jako ceni mednarodno sodelovanje, ki mu je smoter ohraniti mir in stabilizacijo miru. Poljska je vedno pripravljena sodelovati pri tej nalogi. Toda to sodelovanje bi ostalo brez haska, če se ne bi spoštovala mirovne pogodbe in konvencije, ki regulirajo razmerje med narodi in ki so eno jamstvo za varnost in trajen mir.

Madjarska izdeluje vojni material za Italijo

Velika tovarna kmetijskih strojev v Csepelu spremenjena v tovarno vojnega materiala — Ponesrečena misija grofa Bethlena v Berlinu

Budimpešta, 2. januarja. n. Velika tovarna kmetijskih strojev Manfred Weiss v Csepelu se je te dni pretvorila v tovarno vojnega materiala. Ta tovarna je bila pred vojno največja madjarska tovarna za municijo. Po vojni se je izpremenila v tovarno kmetijskih strojev. Zadnji čas pa tovarna ni mogla vnovčiti velike nadprodukcije svojih kmetijskih strojev ne na Madjarskem, ne v inozemstvu. Najprikladnejši teren za prodajo teh strojev bi bil Balkan, ki bi lahko največ tega blaga kupil, toda ta se je zaprl madjarskemu blagu in sicer zaradi madjarske zunanje politike. Tako se je tovarna nahajala že na robu poloma. S posredovanjem madjarske vlade pa je sedaj tovarna skleni-

la z italijansko vlado dogovor, da se bodo na njeno naročilo v tovarni izdelovali taki deli, ki jih Italija rabi za oborožitev svoje vojske. Tovarna je ravno danes začela z izdelovanjem tega blaga. Ni znano koliko je Italija naročila teh potrebščin, zdi se pa da mnogo, ker bo kampanja v tovarni trajala več mesecev.

Dalje se doznava, da je bil grof Bethlen v Berlinu kot Mussolinijev odposlanec pri nemški vladi. Nemška vlada pa je odklonila »istop k bloku, k' ga je organiziral Mussolini med takozvanimi nezadovoljnimi državami. Nemčija zahteva to vlogo zase, zato je odklonila vsako posredovanje grofa Bethlena.

0 gospodarski krizi

Glavni vzrok svetovne gospodarske krize je v nerazmerju med produkcijo in potrebami konsuma. Samo poljedelskih produktov je na svetu za 40 % več, kakor jih sploh more konsum potrebovati, pri čemur pa stare zaloge niso niti vpoštevane. Približno enako nerazmerje je tudi med množino industrijskih izdelkov in potrebami konsuma. Dočim se je prebivalstvo v letih 1913 do 1928 pomnožilo za 10 %, se je dvignila množina industrijske produkcije za 25 %. Zato mora biti tu preobilica blaga, ki ne najde kupca, zlasti še, ker so najboljdennejše države vsled državljanske vojne (ko Rusija in Kitaj) skoraj izločene iz konsumentnega kroga. Je pa še cela kopica drugih vzrokov, da je prišlo do svetovne gospodarske krize, ki bo takoj padla, kakor hitro bo nakopičeno blago našlo odjemalcev. To pa je mogoče doseči le na ta način, da se poveča kupna moč prebivalstva ali pa da se poceni blago. Če bi bilo mogoče doseči, da dosežejo kmetijski pridelki večjo ceno, bi se takoj dvignila kupna moč vsega prebivalstva. Prav tako bi narasla kupna moč prebivalstva, če bi država in privatna podjetja povisala svojim uslužbencem plače. Vsled svetovne gospodarske krize pa je baš to čisto izključeno, ker rastejo plače le v dobri ugodne konjunkturi, nikdar pa v dobri težke gospodarske krize.

Preostaja torej en sam lek, da se znižajo cene življenjskih in vseh potrebščin. Če javen ali privaten nameščenec nima denarja, da bi kupoval blago po visoki ceni, bi ga pa mogel kupovati po znižani. Blago bi tako vseeno našlo kupca in kriza bi se tako polagoma nehala. Znižanje cen zato ni le zahteva konsumenta, temveč tudi uvidevnega producenta, ker drugače njegov izdelek sploh ne najde kupca.

Seveda pa je res, da je za producenta in še bolj za posredovalca silno neprijetna beseda o znižanju cen, ker mu vsako znižanje prinaša večjo ali manjšo izgubo na dobičku. Zlasti za posredovalca je dostikrat znižanje cen prava katastrofa, ker kako naj prodaja blago po nižji ceni, kakor ga je sam plačal, ne da bi pri tem tvegal obstoj lastnega podjetja. Pri tem pa je še največja težava v tem, da ni mogoče doseči tega, da bi se kar nakrat začelo splošno znižavanje cen. To bi se pa moralo doseči, ker le na ta način, bodo vsakomur, ki zniža svoje dohodke, znižani tudi njegovi izdatki. Če ostanejo trgovci vsi izdatki neizpremenjeni, potem more izvršiti znižanje dohodkov le s tem, da omeji svoje osebne izdatke ali pa krije izgubo s svojimi prihranki, s svojo rezervno. Žalibog pa je malo ljudi, ki bi imeli za tako stvar dovolj rezerv in žalibog je še manj ljudi, ki bi hoteli omejiti svoje osebne izdatke.

Toda kljub vsem tem težavam bo vendar treba izvesti znižanje cen in če ni to mogoče izvesti takoj in povsodi, je pa treba uveljaviti in podpirati tendenco za znižanje cen. Vlada je s svojo božičnico poljedelcem že dala prvi primer, kako treba delati za znižanje cen. Znižala je trošarino na vino, znižala razne tarife, znižala carino, sedaj je treba, da temu njenemu primeru slede tudi drugi. Ne gre vendar, da bi znižanje trošarine bilo le za dobitek za nekatere posrednike, temveč znižanje mora biti v prvi vrsti v korist onemu, kateremu je namenjeno, namreč kmetovalcu in konsumentu in zato mora slediti znižanju trošarine tudi znižanje prodajne cene blagu.

Druga neobhodnost pa je, da mora vsak državljan omejiti svoje izdatke. Kakor se je konstatiralo na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI, je dohodek vseh carinarne v banovini znatno narasel, kar je dokaz, da se je lani zopet več uvozilo tujega blaga. Velik del tega blaga bi mogli brez škode pogrešati in če bi to tudi storili, bi imeli danes težke milijone, ki jih nimamo. Če bi pa imeli te milijone, pa bi mogli marsikatero stvar, ki je danes ne moremo izvršiti, vsled česar imajo tudi ljudje manj zasluga in je zato tudi moč konsumentov manjša. V dobri visoke konjunkturi naj si žr dovoljujejo ljudje vsak luksuz, ki ga zmorejo, v dobri gospodarske krize pa je to nedopustno, ker v taki dobi je treba skrbeti za to, da domač kapital ne uhaja brez potrebe v tujino.

Kupuj le domače blago, kupuj v tujini le to, česar doma nikakor ne moreš dobiti, mora biti geslo vsakega državljanu in če bi se vsi po njem tudi ravnali, bi takoj bila silno omiljena naša gospodarska kriza.

Ni tako težko premagati pri nas gospo-

Odmevi Mussolinijevih novoletnih »poslanic«

Zmernejši ton fašističnega diktatorja — »Italija nima v načrtu nikakih blokov«

London, 2. januarja. n. Vsi listi komentirajo Mussolinijevo poslanico, ki jo je naslovil na ameriški narod. »Daily Herald« naglašaja, da se je Mussolini pomiril in da je realnost prisilila, da apelira na velikodušnost internacionalnih finančnikov za hitro pomoč. Z namenom, da bi pojačal efekt svoje poslanice in da prepriča angleško javnost v svoji miroljubnosti, je Mussolini demantiral svoje govore, ki jih je imel pred nekaj meseci v Livornu, Milanu in Firenci. To je storil preko svojega prijatelja lorda Rothermereja, ki je v svojem listu »Daily Mail«-u objavil to značilno Mussolinijevo izjavo.

Napram Angležem pa Mussolini ni tako blag, kakor se je izkazal napram Američanom. Toda tudi angleško javnost skuša prepričati, da se bo zares lotil ostre kampanje za ohranitev miru v Evropi. Kakor kaže njegova izjava, ga strašno žalosti, da se Evropa neprestano oborožuje in da ga je naravnost strah pred mislijo na bodočo evropsko vojno. »Daily Mail« pravi dalje, da francoski narod sam po sebi ni agresiven, toda vojaška hegemonija, ki se je polastila Francije, spravlja v napetost ves evropski kontinent ter onemogočuje vsako razorožitev in revizijo mirovnih pogojev, ki sta potrebni, da se v Evropi povrne občutek varnosti. Moralne grehe in krivice, kakršne je pretrpela pohabljen Madjarska, je treba odpraviti. Italija ne stremi za tem, da bi ustvarila zaradi revizije mirovnih pogojev kak blok, pač pa gredo njeni naporji za tem, da razčisti sedanji evropski položaj.

Rim, 2. januarja. n. Danes so objavili uradno poročilo o porasti italijanske vojne mornarice v letu 1930. V tem poročilu so navedene vse nove ladje in njih tonaže ter oprema. Končno je rečeno, da je italijanska vojna mornarica v letu 1930 porasla za 59.315 ton.

Rim, 2. januarja. AA. Italijansko časopisje obširno komentira Mussolinijevo novoletno poročilo Združenim državam ter naglašava velikost tega dogodka.

»Messaggero« izjavlja, da je Mussolini hotel s svojim govorom demantirati tendenciozne vesti, ki so krožile o Italiji v inozemstvu ter pokazati odkritosrčno željo po miru. List končuje s pozivom, naj Združene države sodelujejo pri delu za obnovo Evrope, kakor so ji pomagale v svetovni vojni.

»Popolo di Roma« poudarja, da je Mussolini naglasil željo Italije, da se ohrani svetovni mir ter izvede razorožitev. List zaključuje, da so Združene države ter Italija pokazale svoje mirovne namene ter ponudile roko tudi drugim narodom za skupno delo za korist svetovnega pomena.

Pariz, 2. januarja. AA. Mussolinijev govor, ki ga je razširila rimska brezžična postaja na kratke valove v Združene države, je iznenadil francoske politične kroge. Francoski listi naglašajo, da zahteva Mussolini revizijo mirovnih pogojev, ki naj po njegovem mnenju odpravi sedanje krivice. Listi očitajo Mussoliniju, da je obtožil Francijo, da je ona kriva sedanjih nestalnih političnih razmer v Evropi.

Tristo tisoč rudarjev odpuščenih v Porurju

Veliko vznemirjenje med delavstvom — Stavke brez naredbe strokovnih organizacij

Essen, 2. januarja. d. Zb. na Silvestrovo so v Porurju odpovedali delo kakim 300.000 rudarjem. To je vzbudilo med rudniškim delavstvom veliko vznemirjenje. Prve posledice so se že danes čutile. Pri mnogih obeh je davi pod pritiskom brezposelnih, ki so zasedli vrata rogov, prišlo do divjih stavk. Pri mnogih drugih obeh pa je le del delavstva odšel v rove. V nekaterih rovih delo popolnoma počiva, kolikor se je do sedaj ugotovilo. Divja stavka se razteza na

kakih 20 jam v Porurju. Strokovne organizacije do sedaj niso izdale nobene parole. Tudi ni verjetno, da bi ta teden l. j. sklenili, ker hočejo počakati še na nova pogajanja, ki se bodo začela 7. januarja. Današnje stavke pa kažejo, da strokovne organizacije in njih voditelji ne bodo imele lahkega stališča ter da bodo komunisti in drugi nezadovoljni elementi položaj močno izrabljali.

Gibanje brezposelnosti v novembru 1930

Ob koncu omenjenega meseca je bilo v Jugoslaviji 7219 oseb brez dela

Beograd, 2. januarja. AA. Iz prošlega meseca je ostalo prijavljenih nezaposlenih delavcev 4.887 in 1.722 žensk, skupno 6.609. V novembru se je na novo prijavilo za delo 8404 moških in 1688 žensk, skupno 10.092.

Ponudb dela je ostalo iz prejšnjega meseca za 752 moških in 217 žensk, skupno 969. Ponudb dela je bilo v novembru 2522 moških in 1092 žensk, skupno 3414. Izvršenih posredovanj je bilo za 1982 moških in 919 žensk, skupno 2901.

V toku novembra je bilo zaposlenih

5816 moških in 955 žensk, skupno 6751.

Na koncu meseca je ostalo brezposelnih 5693 moških in 1526 žensk, skupaj 7219.

Razmerje med številom prijavljenih delavcev in ponudbo dela je bilo 25:92 %. Razmerje med prijavljenim številom delavcev in izvršenim posredovanjem je bilo 17:16 %. Razmerje med ponudbo in izvršenim posredovanjem je bilo 66:23 %.

Izdatih podpor je bilo 16.567,75 Din, v materialu 22.345 Din, cenejših vozniških listov izdatih 4538 komadov v vrednosti 256.347,60 Din.

Ministrski sklep o davku na žganje

Beograd, 2. januarja. AA. Na podlagi čl. 68. zakona o državnih trošarinah je minister za finance izdal sklep, da se naj smatrajo kot žganje po predpisih o trošarinah samo destilati sadja, vina, grozdja in tropin, pri katerih se proizvaja največ 60 odstotkov alkohola. Destilati z večjo stopnjo alkohola morajo plačati državno trošarino kot spirita, ki se proizvaja v industrijskih tvornicah spirita.

Gornji sklep je oddelek za davke ministrstva financ poslal finančnim direktorjem, da ga organi finančne kontrole hitro prouče.

Opozicija proti grofu Bethlenu narašča

Budimpešta, 2. januarja. AA. MTI poroča, da je stranka malih gospodarjev, ki šteje 30 poslancev in ki je dozdaj podpirala vladu, imela včeraj sejo, na kateri je predsednik stranke grof Janoš Zichy izjavil, da bo stranka zavzela eventualno proti vladi opozicijsko stališče, če bo vlada vztrajala na dosedanjem gospodarskem programu. Stranka zahteva, da vlada sprejme njen zmerni in realni gospodarski program. Stranka bo delala za državo, če bo to potrebno, tudi v opoziciji.

darske krize, ker je našo državo zajela tudi manj ko druge države. Ali tega ne more doseči vlada sama, temveč vse prebivalstvo mora s svojim sodelovanjem vladi pomagati. Na vse zadnje je vse odvisno le od prebivalstva in če bi se te svoje dolžnosti zavedalo, bi mogli že govoriti o pričetku konca gospodarske krize v Jugoslaviji. Samo želeli je, da bi se o tem čimprej moglo pričeti govoriti.

Državni dohodki od trošarine in taks

Beograd, 2. januarja. l. Po poročilu, ki ga je izdalo finančno ministrstvo, so znašali državni dohodki na trošarini in taksah v mesecu novembru preteklega leta 77.924.000 Din. Po državnem proračunu je bilo teh dohodkov predvidenih 75.250.000 Din. V resnici so dohodki prekorčili v proračunu določeno vsoto za 2.674.000 Din. Splošnih taks se je v mesecu novembru nabralo v državni blagajni za 73.672.000 Din, vozaških taks pa za 26.666.000 Din, skupno 99.339.000 Din. Ob istem času lanskega leta je bilo teh dohodkov 86.516.000 Din. Letos torej za 10.822.000 Din več. Dohodki taks v prvih osmih mesecih proračunskega leta 1930-31. so znašali 611.411.000 Din, v istem času prejšnjega leta pa 624.603.000 Din.

Sprememba določb o neposrednih davkih

Beograd, 2. januarja. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za finance in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in podpisal zakon o izpremembi § 29. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih.

Premogovna stavka v Angliji

London, 2. januarja. AA. V Južnem Walesu je izbruhnila premogovna stavka.

London, 2. januarja. d. Na današnji prvi dan stavke v rudniškem ozemlju Južnega Walesa je v resnici v vseh rovih počivalo delo, ker kakih 180.000—190.000 mož ni prišlo na delo. Posredovanje angleške vlade malo ur pred proglasitvijo stavke proti pričakovanju ni rodilo nobenega uspeha. Sedaj se vrše važni razgovori, deloma oficijelne, deloma privatne narave. V soboto se bo vršila velika konferenca obeh strank ob prisotnosti vladnega zastopnika. Optimisti sodijo, da bo stavka vendarle samo kratek čas trajala.

Konkurzi v Nemčiji v l. 1930.

Berlin, 2. januarja. AA. Leta 1930. je bilo v Nemčiji 11.583 konkurzov napram 10.143 v letu 1929.

Novi komandant dravske divizije

Ljubljana, 2. januarja. Nocoj ob 20. s brzovlakom je prispel v Ljubljano s so-progo in hčerko novi komandant dravske divizije general g. Bogoljub Ilić. Na kolodvoru so ga med drugimi prisrčno sprejeli komandant mesta general g. Dragomir Popović, načelnik štaba polkovnik g. Todor Miličević in podpolkovnik g. Sokolović ter adjutant 40. pešpolka kapetan g. Živojin Stanojević.

G. general Bogoljub Ilić je eden najuglednejših generalov naše vojske, ki je bil ves čas vojne za naše osvobodjenje in ujediničenje na frontah. Rodil se je 1881 v Požarevcu, l. 1900 je kot podporočnik iz nižje vojne akademije, višjo vojno akademijo pa je dovršil 1905 in je 1910 stopil v pripravo za generalštab. Balkanske vojske se je udeležil pri štabu III. armije. Po strašni poti preko Albanije je sodeloval v bitki za osvoboditev Lješa ob Jadranskem morju. V Albaniji je ostal do l. 1913 potem pa kot načelnik dobrovoljskega odreda sodeloval v srbsko-bolgarski vojni, l. 1914 pa je prišel v generalni štab ter postal pomočnik načelnika generalnega štaba kosovske armijske oblasti. V svetovni vojni se je udeležil najtežjih bitk. Ko je po najhujših borbah g. Ilić prišel na Krf, je postal načelnik štaba konjeniške divizije in je sodeloval l. 1916 s to divizijo v bitkah pri Bitolju, konec istega leta pa je postal načelnik štaba vardarske divizije, ki se je pozneje spreminila v jugoslovnsko divizijo. Ta divizija se je izkazala v mnogih hudih bitkah, ker so bili njeni člani od prvega do zadnjega prežeti velike jugoslovnske ideje. Konec l. 1919 je bil štab jugoslovnske divizije premeščen na Cetinje, kjer je formiral zetsko divizijsko oblast. Iz Cetinja je bil premeščen g. Ilić za pomočnika načelnika štaba patiške divizijske oblasti v Subotici, 1921 za pomočnika načelnika štaba II. armijske oblasti v Sarajevu, potem pa v Skoplje za načelnika štaba armijske oblasti. Leta 1923 je bil komandant 21. pešpolka češkoslovaškega, potem načelnik štaba armijske oblasti v Novem Sadu, l. 1924 je bil poslan na Češkoslovaško, kjer je ostal 7 mesecev. Ko se je vrnil, je bil najprej dodeljen generalnemu štabu, potem je postal načelnik štaba novoformirane armijske oblasti v Nišu, 1928 pa je prišel v Zagreb kot komandant I. konjeniške divizije. V Zagrebu je bil nedavno imenovan za komandanta zetske divizijske oblasti, a še preden je nastopil to mesto, je postal komandant dravske divizije. Že od leta 1923 deluje tudi kot član komisije za ureditev obmejnih vprašanj z Bolgarijo.

Novi komandant dravske divizije pozna že 9 let vsak košček Slovenije. Do Slovenije in njenih prebivalcev ima g. general velike simpatije, prav tako pa je tudi Dravska banovina vesela novega komandanta svoje divizije. Gospod general je deloval še povsod uspešno in plodonosno, njegova gospa soproga pa je znana delavka na kulturnem polju in je posebno vneto delovala v Zagrebu v vseh ženskih in humanitarnih organizacijah. Da bo sodelovanje novega komandanta dravske divizije uspešno, je pri njegovih vestranskih vrlih in v sposobnostih gotovo, želimo pa tudi iz srca, da bi bil med nami srečen in zadovoljen.

Umor policijskega agenta v Zagrebu

Zagreb, 2. januarja. AA. Uprava policije je izdala nocoj sledeči komunik: 1. januarja t. l. popoldne se bil policijski detektiv Stefek Josip pozval kot gost h gospi Mariji Moenaj v Račičevi ulici 7a, kamor je odšel tudi v službenih zadevah z vednostjo svojih tovarišev. Istočasno je prišel tja kot gost Ilić Radomir, po poklicu trgovski pomočnik. Za časa zabave je prišlo okoli 15. ure po izjavi Ilića Radomirja do prepira med njim in detektivom Stefekom Josipom. Med preprom je opazil v sobi sekiro, jo zagrabil in udaril z njo Stefeka večkrat po glavi, tako da je slednji težko ranjen padel takoj v nezavest. To poročilo Ilića Radomirja po dosedanjih preiskavi ne odgovarja pravemu stanju stvari. Stefek je bil takoj od reševalnega društva prepeljan v Zakladno bolnico, kjer je še isti večer umrl. Ilić je takoj pobegnil, vendar se je 2. januarja popoldne sam prijavil dr. Ilić je rojen leta 1904 v Čačku, srez isti, prižavnemu tožilcu, kjer je vse dejanje priznal. Stojen istotam, po poklicu trgovski pomočnik. Stefek zapušča vdovo in enega nepreskrbljenega otroka.

2. januarja je bila izvršena obdukcija trupla pokojnega defektiva Stefeka. Ugotovljeno je bilo, da je bila lobanja od udarcev sekire na več krajih razkolana, radi česar je nastopila smrt. — Dr. Bedeković, upravnik policije, s. r.

Baletka Olga Solovieva v Ljubljani

Ljubljana, 2. januarja. Olga Solovieva, ki bo, kot je objavljeno, nastopila v baletnem večeru dne 5. t. m. v operi, je danes ob 20. uri prišla v Ljubljano.

Znana baletka je prepotovala že celo Južno in Severno Ameriko ter del Evrope prirejajo uspele nastope in bo pred pričetkom svoje turnee po Nemčiji nastopila še v Zagrebu.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 2. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Spremenljivo, od časa do časa razjasnjev, južno vreme v nižjih legah bo trajalo še naprej.

Vremensko poročilo JZSS po stanju 2. jan. 1931. Bohinj oblačno, 55 cm snega, za nedeljo kaže sijajno; Pohorje 70 cm snega, smuka povsod ugodna.